

קרבנות היהודים

המחשת ה'בירור' שנעשה בענין השיער ההודי

בפולמוס הפאות מהודו, ענין מרכזי הוא בירור המציאות, שיש בזה נפקא מינה להלכה ולמעשה, האם להתייחס לגילוח השיער כ"תקרובת ע"ז" או שמא אינו כלום. להלן משל שימחיש בצורה מדוייקת את הבירור שנעשה בשנת תשס"ד, ובפרט את הבירור שנעשה בשנת תשע"ח ע"י אמיר דרומי, שכמעט כולו מבוסס על דמיונות בעלמא.

המשל

ארתור הוא חוקר תרבות המתגורר באירלנד. במשך שנים רבות הוא חקר את תרבויות המזרח התיכון, ומחקריו החשובים פורסמו במגזינים יוקרתיים. בעקבות יוכוח שהיה לו עם עמיתיו החוקרים, הוא החליט לצאת ולבדוק לעומק את השמועה לפיה עדיין מקריבים קרבנות בתרבויות המזרח תיכוניות, ולהוכיח להם אחת ולתמיד שהמנהג הזה חי וקיים.

הוא התחיל עם דת האסלאם. בחיפוש באינטרנט הוא מצא שאחד החגים שלהם נקרא "חג הקרבן", ומקריבים בו קרבנות. הוא נכנס לפורומים ואתרים בערבית, אותם הוא תירגם לשפה האנגלית באמצעות גוגל, ומצא שם מילים כמו "סאקריפיס" שבאנגלית נשמעים כמו הקרבת קרבן ממש. כתוב שם במפורש, שהם "שוחטים את חיית הקרבן!" כמו כן הוא גילה שהם מגלחים את ראשיהם ביום זה.

מתוך צילום המסך שאתור שלח

Elements of the sermon

Preserving the takbeer on the days of / 1
 Eid 2 / The virtue of the Day of Sacrifice
 and its provisions 3 / The virtue of the
 days of Tashreeq and the benefits of those
 days 4 / Encouragement and virtue of
 obedience 5 / Warning against the evils of
 holidays 6 / Commandments for believing

ארתור ביצע מיידית "צילום מסך" מתוך האתר הערבי, אותו הוא שלח לעמיתיו החוקרים, תוך קביעה נחרצת שללא ספק, מנהג הקרבן ממשיך גם כיום בדת המוסלמית, ויתכן אף שהם מקריבים את שערותיהם.

אך עמיתיו החוקרים התייחסו אליו בבוז; כיצד יתכן לקבוע עובדות מתוך שיטוט בפורומים באינטרנט, בהסתמכות על תרגום, ללא הבנת המנטליות וללא הבנת הסלנג המקומי? ארתור לא ידע מה לענות, והחליט להיפגש עם מומחה לדת האסלאם כדי לברר זאת באופן מעמיק.

השייח המוסלמי, מחמוד, קיבל את ארתור בסבר פנים יפות תוך שהוא מגיש לו כוס קפה מהביל, וצחק צחוק גדול כששמע על "הקרבנות הקרבן". אין כזה דבר, הוא אמר. לא מקריבים אצלנו קרבנות לאף אחד.

ארתור התפלא מאוד, ושאל: "הרי קראתי במפורש, שחור על גבי לבן, באתרים שלכם ובפורומים שלכם, שאתם מקריבים קרבנות בחג הקרבן [עיד אל אדחא]? מחמוד נשבע לו בנביא מוחמד שהם לא מקריבים קרבנות, והסביר לו בניחותא: "אתה טועה ידידי, אין זה קרבן במובן המערבי, אלא רק זיכרון למה שאברהם עקד את ישמעאל, וכמעט הקריב אותו לקרבן. אנו לא מקריבים את הכבשים על גבי המזבח, אלא שוחטים אותם ומחלקים את הבשר לאנשים מעוטי יכולת, לעניים ולקרובי משפחה".

נאנח ארתור, ושיגר מייל לעמיתיו בו הוא מודה שכנראה בדת האסלאם אין כיום הקרבנות קרבנות בפועל. אך הוא הודיע להם נחרצות כי אינו מתייחס, והוא ממשיך לחפש קרבנות בדתות האחרות המצויות במזרח התיכון, והוא כרגע מתחיל עם הדת העתיקה ביותר, דת היהודים, שבעבר היה להם בית מקדש גדול ובו הקריבו קרבנות רבים מידי יום ביומו. אין ספק, חשב ארתור לעצמו, שהמנהג הזה קיים אצלם עד היום.

הוא פתח את המחשב והחל לחפש שוב, הפעם בפורומים בעברית, אותם הוא תירגם לאנגלית, היכן יש איזכור למילה "סאקריפייס". כבר בחיפוש הראשון הוא נתקל במציאה גדולה: ברית המילה שעושים היהודים, היא קרבן שמוקרב על גבי המזבח!

הוא לא כל כך הבין איך זה עובד, אבל כך הוא מצא במדרש על תהילים (ק"ב, ב) שהועתק ע"י גולש אנונימי באחד הפורומים:

"וכשנולד יצחק בן שמונת ימים הגישו למילה, שנאמר וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים והגישו כמנחה על גבי המזבח".

הוא מיד צילם את המסך, ושלח לעמיתיו בחיך מנצח. אבל למרות זאת, עמיתיו החוקרים לא מיהרו להשתכנע... אחד מהם אפילו אמר "יש לי חברים יהודים שעושים ברית מילה, והזמינו אותי פעם. ומעולם לא ראיתי שהם מקריבים שם קרבן כלשהו".

ארתור לא התייחס והמשיך לחפש בגוגל ימים ושעות, "יגעת ומצאת תאמין". לפתע הוא קפץ בזעקה אדירה: מצאתי!! אחד הגולשים סיפר על כך שמקריבים "קרבן בגדים" שאותם הם מעלים באש עבור הצדיק רבי שמעון בר יוחאי, והביא לכך הוכחות רבות, מתוך ספרי הדת של היהודים!

ארתור היה בהלם, ומיהר להעתיק עבור עמיתיו החוקרים את כל ההוכחות. "נראה מה הם יגידו על זה עכשיו", אמר ארתור לעצמו. הוא ציטט מהספר "שערי

ירושלים" (נוסבויים, פרק ט', עמ' 94, נכתב ע"י רבי משה ריישער שעלה בעודו נער מרישא שבגליציה לירושלים, הובא לדפוס בשנת תרכ"ח): "והקונה הדלקה ראשונה משליך לתוך האש בגדים יקרים של משי, ומזוהבים, ומטבעות של כסף וזהב, לקרבן כליל לכבוד רשב"י, ותירגם את הטקסט באמצעות גוגל, כשהמילה "סאקריפייס" מודגשת:

"And the first man that bought the first lighting throws into the fire expensive clothes of silk, and gold, and coins of silver and gold, for a perfect sacrifice in honor of Rashbi".

ארתור מצא ציטוט נוסף מתוך הספר "כבוד מלכים" (עמ' 10), שם מתאר ד"ר אליעזר הלוי (מזכירו ויד ימינו של סיר משה מונטיפיורי, שביקר בארץ בשנת תקצ"ח) את רישומי ביקורו בערי הארץ, וכך הוא מתאר את ביקורו במירון:

"ראשונה פקדתי את קבר רבי שמעון בן יוחאי... ישליכו נשי התורכים אשר דרכן לבא שמה ביום ההוא - מטפחות ראש יקרות, מטפחות ידים מרוקמות בזהב וצעיפים פרסיים יקרים, לשרוף אותם באש קרבן כליל לכבוד רשב"י".

גם נוסע נוסף, שביקר בל"ג בעומר שנת תרס"ד, תיאר שם (עמ' 17) את המתרחש: "עומד יהודי זקן ובלי הרף הוא משליך בגדים שונים אל תוך החור העגול המחוצב בתוך כרכוב הקבר ממעל... שמלה אחר שמלה, מטפחת אחר מטפחת, כולם רטובים וספוגים שמן, ואילו ניגשים בכל רגע אנשים ונשים נערים ונערות, בידי כל אחד מהם מנחה ונדבה, בגד שמלה מטפחת ושמן, קרבן עולה על קרבן בר יוחאי... ידליקן וישרפן בשלהבת האבוקה שלהבת הצדיק. אחד מדייני צפת ניגש בדחילו ורחימו, ואחרי שלחש בשפתיו כמה מילים - השליך את לפיד האבוקה אל תוך השמן".

ארתור שלח לעמיתיו החוקרים את כל הצילומים וההוכחות, וקיווה שעכשיו הם יודו סופית שהוא ניצח בוויכוח. אך למרבה הפתעתו, העקשנים הללו המשיכו לטעון שכדי להבין את המשמעות האמיתית צריך לדבר עם מומחה דת יהודי: "תמצא איזה רב ותברר איתו את הסיפור, זה לא נראה לי הגיוני", אמר לו אחד מעמיתיו החוקרים. "הציטוטים שמצאת אמנם מדברים על הקרבת קרבן בפועל, אבל יתכן שהמשמעות היא אחרת. קשה מאוד להסיק מסקנות נחרצות על סמך ציטוטים המתורגמים לאנגלית בלי להכיר את כל ההקשר התרבותי".

ארתור החליט סופית לעצמו שכנראה חבריו החוקרים לא מעוניינים לשמוע את האמת מסיבה כלשהי, ואין טעם לנסות לשכנע אותם. אבל הוא בכל זאת הלך לרב יהודי, לשמוע מה יש לו לומר על הקרבת הקרבנות הללו.

ארתור פגש את הרב ישראל הלוי, מראשי הרבנים האורתודוקסים באירלנד, הציג את עצמו כחוקר תרבויות ודתות, וביקש הסבר: האם היהודים מקריבים קרבנות לצדיק שלהם?

הרב האורתודוקסי גיחך לעצמו על בורותו של השואל, וניסה להיות רציני על מנת שלא יפגע. הוא הסביר לו באריכות, שאכן היהודים הקריבו קרבנות כאשר בית המקדש היה קיים, אך מאז שנחרב בית המקדש פסקה עבודת הקרבנות, והיא אף אסורה באיסור חמור כיום, אף במזבח פרטי. "יהודים כיום לא מקריבים קרבנות", פסק נחרצות.

ארתור התקשה להתאים את דברי הרב למה שמצא באינטרנט. "כנראה הרב מתבייש בדת שלו, ומנסה לייפות אותה בעיני, כי קרבן של בגדים נראה מגוחך בעיניהם של אנשי תרבות המערב הנאורים".

טוב מראה עיניים ממשמע אוזניים, החליט ארתור, ונסע לישראל כדי לתעד בעצמו את מעמד הקרבת הקרבנות. מול התמונות הברורות הללו, יתקשו גם עמיתיו החוקרים להטיל ספק במחקרו המגובה בציטוטים מפורשים מאתרי האינטרנט.

הוא הזמין מקום בטיסה הראשונה שיצאה מאירלנד למדינת ישראל, התחפש לרב יהודי כדי שלא יחשדו בו וינסו להסתיר ממנו מידע חיוני, ולקח עמו מתורגמן מאנגלית לעברית. מיד בהגיעו לישראל בירר: "היכן מתקיימת היום ברית מילה?"

לאחר כמה שיחות למספר "מוהלים", הוא הגיע במונית לבית הכנסת של חסידי סאטמר ברחוב יואל בירושלים, שם נערך בשעות הצהרים טקס ברית מילה של אחד החסידים.

"הרב ארתור" התבונן כמרותק בכל הטקס. הוא לא הבין את השפה המדוברת במקום, וביקש מהמתורגמן לתרגם לאנגלית. אך המתורגמן שהבין עברית, לא הבין יידיש, ולכן נאלצו שניהם לחפש עוד מתורגמן שיתרגם את שפת היידיש לעברית, ומשם בחזרה לאנגלית.

התרגום היה מאוד משובש אך ארתור רשם לעצמו ראשי פרקים ממה שראו עיניו, וסמך על חושיו שקלטו את הרקע על אף מגבלת השפה. לדוגמא, כשאיש אחד לבוש לבן צעק 'קוואטר', הוא לא הצליח להבין על איזה 'רבע' מדברים שם [קוואטר = רבע באנגלית], אך ארתור הסביר לעצמו שמאחר ואשה מסרה את התינוק לאיש, והאיש לאיש אחר, והוא הניח אותו על ברכי איש אחר - הרי שהאשה עשתה רבע מהולכת התינוק, ולכן היהודים קוראים לזה 'רבע'.

ארתור התרשם מהרצינות הגדולה שהיתה בטקס זה: אבי הבן היה עטוף בגלימה לבנה עם פסים שחורים ומהם משתלשלים חוטים בצבע לבן ותכלת, שהזכירה לו את מעילו של הכהן הגדול שהוא קרא עליו בתנ"ך; כמו כן נאמרו שם כמה וכמה ברכות ותפילות, והשתדלו לתת חלק בהקרבה לאנשים רבים שהניפו את קרבן הילד אל הכיסא ומהכסא - כדי שכל אחד יהיה שותף בהקרבה. תוך כדי הטקס

בצבצו דמעות מעיני המשתתפים, ובעזרת הנשים אף נשמעה קול יללה לפרקים. מלווהו הסביר לו שזה נובע מהתרגשות מגודל המעמד של הקרבן.

איש הלבוש בגלימה לבנה, שהזכירה לארתור את בגדי הכמרים [=הכהנים] של היהודים שלבושים 'מדו בד' [=פשתן לבן], שעליהם הוא קרא ב'בייבל' [=תנ"ך], נטל באימה וביראה סכין מיוחדת במינה [לשאלתו הסבירו לו המתורגמנים שזו סכין המיוחדת לטקס זה, ואסור לטלטל אותה בימים הקדושים לשום שימוש פרט למילה, וגם בספרים של היהודים משווים אותה לסכין שחיטה], ואותו 'כומר' לבוש לבן עומד כעת לבצע בה את עבודת החיתוך, שמאוד מזכירה את פעולת שחיטת הקרבנות; ה'כומר' ואבי התינוק ברכו בזה אחר זה בקול רם ביראה ובחרדה כמה ברכות עם שמו של אלוהים, וה'כומר' שחט את ערלת התינוק.

לשאלתו האם כל אחד יכול להיות המוהל, ענו לו שמקפידים שהמוהל יהיה בעל יחוס וגם ירא שמים, והם לא יתנו לסתם דוקטור לבצע את הניתוח.

ארתור התקרב יותר, על מנת לראות את הטקס מקרוב, וראה שאת הערלה השחוטה טמן ה'כומר' בחול שהביא עמו במיוחד. "זה ממש מזכיר את טקס כיסוי הדם שמופיע בבייבל, שהיהודים מבצעים לאחר שחיטת חיות".

"הרב ארתור" פנה לאחד החסידים, ושאל אותו: האם ברית המילה נחשבת כקרבן? השאלה תורגמה ע"י המתורגמן לעברית, ושוב ליידיש.

החסיד השיב בהתלהבות, בשפת היידיש:

"בוודאי, כבוד הרב. בספר הזוהר הקדוש כתוב שברית המילה נחשבת כקרבן, ודם המילה הוא כמו קרבן עולה, והכלי עם העפר הוא דומה למזבח האדמה שעליו הקריבו את כל הקרבנות, וכך כתוב בספר תיקוני הזוהר (הקדמה דף י"א עמ' א'): [מתורגם] "ברית שהכינו לה כלי מלא בעפר, להניח הערלה בעפר, והעפר ההוא נחשב כמו מזבח אדמה - זהו שכתוב מזבח אדמה עשה לי, וניצול הוא על ידי עפר זה מחיבוט הקבר".

אחד החסידים ששמע את השיחה, הוסיף וציטט בשטף את דברי הזוהר (לך לך צ"ה): "למדנו, מי שמקריב את בנו לקרבן הזה של ברית מילה, כאילו הקריב כל הקרבנות שבעולם לפני הקב"ה, וכאילו בנה מזבח שלם לפניו, משום זה צריך לסדר מזבח בכלי אחד מלא עפר, למול עליו ברית קדוש זה, ונחשב לפני הקב"ה כאילו זבח עליו עולות וקרבנות צאן ובקר, ונוח לו להקב"ה מצות המילה יותר מכל הקרבנות, וכן שם 'בגלל כן, אשרי חלקו של מי שמקריב קרבן זה בשמחה וברצון לפני הקב"ה, וצריך לשמוח בחלק הזה כל היום ההוא'".

חסיד שלישי שהצטרף לחבורה הקדושה, ציטט מתוך הרעיא מהימנא (תזריע דף

"כל אדם צריך להקריב הבן ההוא קרבן להקב"ה, בשמחה וברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקב"ה שהוא קרבן שלם להתקבל ברצון".

יהודי ליטאי שהיה בקהל, הצטרף גם הוא לשיחה וציטט מתוך הספר מגדל עוז ליעב"ץ:

"לפי ספר הזהר צריך למול על העפר, שיפול הדם עליו דוגמת הקרבן על גבי מזבח אדמה".

"הרב ארתור" שכזכור התחפש כרב עם זקן ארוך, הוזמן לשבת בשולחן הכבוד, והקשיב קשב רב לדרשות הנאמרות על אף שלא הבין את תוכנו. לבקשתו, תרגמו לו שני המתורגמנים חלק קטן מדרשת אבי הבן:

"...ביאר החיד"א בספרו חומת אנך (ויקרא ח') 'וכל קרבן מנחתך, דמקיים מצות ברית מילה - הוא כקרבן מנחה, כמש"ל דהוא קרבן שלם העושה מילה לבנו', וכ"כ בספר מראה יחזקאל (שופטים) 'לענין ברית מילה דורון הוא הילד שמקריבו כמו קרבן ועושין לו יסורין', וכך הוא בספר תיקוני הזהר...".

המילה "סאקריפייס" חזרה ונשנתה בכל התרגומים, וארתור כבר החליט סופית, הלך הצידה והספיק לשלוח הודעה לעמיתיו החוקרים: "מי שעדיין חושב שהיהודים לא מקריבים קרבנות בימינו, הוא פשוט מתעלם מהאמת. הרב האורתודוקסי באירלנד ניסה לעבוד עלי, הוא בטח לא חלם שאתחפש לרב יהודי ואשמע את האמת מכלי ראשון".

ארתור המשיך והתבונן בפרטים:

לאחר שסיימו את סעודתם, שטפו היהודים את ידיהם מכלי, מה שהזכיר לו את הכיור שממנו הכהנים קידשו את ידיהם בבית המקדש. לאחר מכן הם בירכו את הברכה שמברכים לאחר הארוחה, ובסיום הברכה אמרו כמה ברכות. הוא דחק במתרגמים שיתרגמו לו בזריזות את הברכות, אך הם לא הספיקו. כנראה הנוסח שלהם היה "יהי רצון שיתקבל קרבן הערלה לרצון", חשב לעצמו.

הוא החליט שהמתורגמנים לא יעילים, והחליט להקליט בעצמו את הברכות. בהקלטה נשמע כך: "מיום השמיני והלאה ירצה קרבן דמו, ויהי השם אלוקיו עימו" [כמובן שהמילה 'קרבן' לא מופיעה בנוסח המקורי, אך זה מה שהטלפון שלו קלט בטעות]. כולם צועקים 'אמן'. הוא מיהר לתרגם את הטקסט באמצעות גוגל, וזה התרגום שעלה בידו:

"From the eighth day and on the **sacrifice** of his blood will be desired, and God will be with him."

הוא שלח מיידית את התרגום לעמיתיו החוקרים, ושאל אותם: אתם לא רואים שמדובר כאן בסאקריפייס? כמה עוד הוכחות אתם צריכים??

ארתור היה שמח ומרוצה. זה היה חלומו הגדול מזה שנים, להוכיח קבל עם ועולם כי גם בימינו יש עדיין קרבנות בתרבויות המזרח תיכוניות.

הוא העלה על הכתב את ממצאי מחקרו: "אכן, יש קרבנות אצל היהודים, כריתת הערלה היא כעין זביחת קרבן, כשהם מקריבים את הערלה - הרי הם כנראה מקריבים את החלק החשוב ביותר בגוף האדם, הוא הערלה, ולכן טומנים אותה בעפר - שזה בעצם הקרבת החלק גבוה על מזבח אדמה".

הוא סיפר למתורגמן את ממצאיו. המתורגמן, שרצה לעשות רושם של מבין ענין, הסביר לו שהמצוה היא עצם החיתוך. ע"פ זה תיקן ארתור את מחקרו: "מיד ברגע החיתוך חלה כבר ההקרבה, אך השלמות של ההקרבה היא בהכנסה לתוך העפר הקדוש... וכמו שיש תהליך שלם בהקרבת קרבנות בבית המקדש..."

בדרך למשימתו הבאה, הוא בירר אצל מדריך תיירים באיזה תאריך מתקיים האירוע של "רשב"י" במירון, ולהפתעתו התברר לו שזה מתקיים מחר - מה שנקרא אצל היהודים "ל"ג בעומר", והלילה הם מדליקים את האש! האירוע מתקיים בעיירה צפונית קטנה, ששמה "מירון".

ארתור שכר מונית ספיישל שתביא אותו למירון. נהג המונית היה יהודי אורתודוכסי, עטור זקן. ארתור שמח על ההזדמנות להמשיך את המחקר שלו ולראיין עוד עד, וסיפר בהתרגשות לנהג המונית את ממצאיו. הוא הקליט את נהג המונית, כדי להשמיע לאחר מכן לעמיתיו החוקרים ולהוכיח להם סופית שהוא צודק.

הנהג, שלמרבה המזל דיבר אנגלית שוטפת, צחק צחוק גדול. הוא ניסה להסביר לארתור שבגמרא כתוב שהערלה מאוסה וטמאה [נדרים ל"א: 'רבי אלעזר בן עזריה אומר מאוסה היא הערלה שנתגנו בה רשעים', פרקי רבי אליעזר פרק כ"ח: 'הערלה טמאה היא מכל הטומאות'], והמטרה היא לכרות את הערלה בשביל להסיר ולסלק אותה, כדי לתקן את האדם שנחשב שלם רק כאשר הוא ללא הערלה.^א

הנהג הרזה לעצמו: "הגוי הזה בטח לא יבין, אבל איך יעלה על הדעת שכריתת המילה היא שחיטת קרבן, הרי כל אחד יכול להיות המוהל, אפילו עבד אשה וקטן (י"ד רס"א א'), ולכמה דעות אפילו גוי כשר למול [מחלוקת תנאים בגמ', ופסק השו"ע שבדיעבד כשר]! אבל בשחיטת קרבן קיימא לן שקטן וכל שכן עכו"ם פסולין..."

^א כמו שכתוב במדרש (רבה פרשת לך לך מ"ו) "אמר הקב"ה לאברהם, אין בכך פסולת אלא הערלה, העבר אותה ובטל המום, התהלך לפני והיה תמים". וכן כתוב בפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"ח) "אמר לו הקב"ה עד עכשו לא היית תמים, אלא מול את בשר ערלתך מעליך והתהלך לפני והיה תמים, שהערלה טמאה היא מכל הטמאות, שנאמר לא יוסיף יבא בכך עוד ערל וטמא, שהערלה מום מכל המומים, מול בשר ערלתך ותהא תמים".

ארתור שמע את הדברים ומיד מחק את ההקלטה. "אוי, איך לא הבנתי לבד שגם הנהג הזה הוא רב, שבסך הכל מנסה לייפות את דעתו כמו הרב ההוא מאירלנד", חשב ארתור לעצמו. איך הוא לא מתבייש לשקר, לאחר שהוא בעצמו שמע מהחסידיים בירושלים באופן חד משמעי שהברית היא קרבן קדוש! ואיך אפשר להתווכח עם כל המקורות הברורים שהברית היא 'קרבן'! ובודאי שהנהג רק מתבייש בקרבן משונה זה!

גם ההוכחה שהביא הנהג לא היתה נראית לו כלל כהוכחה, שהרי מה שהערלה מאוסה - יתכן שזה רק כלפי בני האדם אבל לא לגבי האלוקים, או שיתכן שהערלה מאוסה רק כשהיא מחוברת בגוף האדם, אבל כשכורתים אותה לעצמה - היא קודש קדשים.

ארתור נותר חזק בדעתו, ולא הקשיב כלל לנהג המונית שניסה לסלף את העובדות. גם נהג המונית עצמו הודה לו שמדובר בעבודה חשובה ופסגת הקשר עם האלוקים, ובכל זאת הוא סותר את עצמו ומתכחש לכך שמדובר בקרבן. הוא מיהר אל היעד הבא, להשלים את מטרת ביקורו.

ארתור הגיע למירון ונדחס בין ההמון. הוא שאל את העומדים היכן הכי מעניין, והם המליצו לו על ההדלקה המרכזית של הראבינער המשמש כאדמו"ר לחסידות בוואן. לשאלתו של ארתור, הסבירו לו שאדמו"ר זה הוא רב יהודי חשוב.

גם כעת מצא ארתור אחד מהנוכחים שהסכים לתרגם מיידish לעברית, וכך בסיוע המתורגמן שהביא עמו, תרגמו שניהם את הדברים מיידish לעברית ומעברית לאנגלית.

אנשים רבים עמדו סביבו, והם היו נראים מאוד דתיים. הוא ניצל את ההזדמנות כדי לראיין אותם, "האם זה קרבן עבור רבי שמעון בר יוחאי?" התשובה של כולם היתה זהה: "בוודאי", זה לכבוד רשב"י."

אבל למה עושים את זה? הוסיף ארתור ושאל. ענו החסידיים: "הוא נהנה מזה, והוא משפיע ישועות לאלה שעושים את זה".

ארתור רשם כל פרט שאמרו לו עוברי אורח, דתיים וחילונים: "היהודים אומרים שזה כמו עליה לרגל", "כל ההר קדוש, אפשר להתפלל גם מקצה ההר ורשב"י ישמע", "מטפסים שם מאות אלפי אנשים בחום בוער", ואף הוסיף וכתב את מה שסיפרו לו על אחד מגדולי האדוקים של היהודים שהיה מטפס בזחילה על ברכיו את כל ההר, והיה צועק "איך אני נכנס למקום אש להבת שלהבת".

ארתור תיאר לעמיתיו החוקרים את מה שראה בעיניו, וגם תיעד: "המוני אנשים נסעו שעות רבות כדי להשתתף בטקסי הקרבת הבגדים, ורבים אפילו הגיעו מחו"ל, ולא הסתפקו בשליחת הבגדים בדואר כדי שיקריבו אותם עבורם".

הוא הוסיף וכתב, "הם חוזרים כל הזמן על מנטרה [בכל ההר], של שם הצדיק - בר יוחאי [זה אחד השמות שלו... יש לו הרבה שמות: רבי שמעון, רעב שימעון, רשב", בר יוחאי, אבל כולם זה אותו צדיק אלוקי]', וכולם שרים לכבוד התנא 'האלוקי' - ומזה מוכח שבר יוחאי הוא משהו אלוקי אצלם, ולכן הם מקריבים לו קרבנות".

אבל השיא מבחינתו היה כשראה אנשים ששחטו כבשים. הוא מיהר לשאול אותם, והם ענו באנגלית שזה "לכבוד רבי שמעון". הוא מיהר לכתוב במחקרו על הקרבת הכבשים לצדיק, עוד קרבן של היהודים - שממשיכים גם כיום להקריב כבשים לאלוקים. תוך כדי כתיבה הוא חיפש בגוגל, וראה שאחד הגולשים בפורום יהודי העתיק מתוך הספר בוצינא קדישא (עמ' 172):

"בהילולא דרשב"י יש בחינת ג' רגלים, דהנה נהגו לשחוט כבשים בהילולא דרשב"י, וזהו בחינת הקרבנות שהיו מביאים כבשים לקרבן פסח".

הוא מיהר לתרגם בגוגל, ושוב המילה "סאקריפייס" צעקה לו מתוך הטקסט:

"In the Hilula of Rashbi is like the three festivals, They used to slaughter sheep's in the Hilula of Rashbi, and this is like the sacrifices that sheep's where brought to the Passover **sacrifice**".

הוא מצא שם עלון בשם 'שיחת השבוע', וביקש מהמתרגם לתרגם לו מה כתוב שם. המתרגם הסביר לו את הכתוב שם בשמו של הרב יצחק אבוחצירא: "אפשר לומר שהמקום הוא בבחינת בית המקדש, יהודים עושים שם 'על האש', שזה מעין קרבנות, יש שם שירה וריקודים, שזה מעין שירת הלויים, ובפנים יהודים שופכים את לבם - שזה בדוגמת לתפילת הכהן הגדול בתוך ההיכל". הוא צילם מיד את הטקסט, כהוכחה נחרצת עבור עמיתיו החוקרים שעדיין מתעקשים שלא להאמין לו.

ארתור שהחל להיות רעב, חיפש היכן ניתן לקנות דבר מאכל, אבל האנשים במקום הפנו אותו למקום שבו מחלקים מזון חנם לכבוד "עולי הרגל". הוא שמע שם רמקול המכריז שוב ושוב "ווען איר גייט ארוף צום ציון המצויינת פון קודש הקדשים..." [כשאתם עולים לציון המצויינת של קדש הקדשים]. הוא ניסה לברר עם שני מתורגמניו במה מדובר, אך הוא לא הבין מהם דברים ברורים.

המילים היחידות שהוא הבין היו 'ציון' ו'קודש הקדשים', והוא חיפש בגוגל ומצא אלפי מקורות ברורים מאד [החל מהבייבל הקדוש, והמשך בכל ספרי דתם] שמדובר במקום המקדש, ששם היהודים מקריבים קרבנות. הוא שאל שני אנשים שעמדו לידו, והם הסבירו באנגלית שוטפת שה'ציון' הוא הקבר במירון, הוא מקום מאד קדוש. הוא התבלבל, אך בחיפוש נוסף בגוגל הוא מצא שאכן היהודים קוראים כך למקום הזה, כמו שאחד מהם תיאר: "בשנה זו זכיתי להיות בל"ג בעומר על ציון המצויינת קודש הקדשים דרשב"י זי"ע במירון" (ספר שיירי מנחה, סי' י' אות ה').

חלק מהם ציטטו לו את הזוהר (כרך ב' פרשת בא ל"ח). המבאר שישנה מצוות עלייה לרגל למקום השראת השכינה - מירון: 'ראה כל זכורך את פני האדון ה', מאן פני האדון ה' - דא² רשב"י, דמאן דאיהו דכורא מן דכרניא בעי לאתחזאה קמיה'. הוא שאל את המתורגמן האנגלי מה פשר הדבר, אבל הוא לא ידע. הם ניסו להעזר במתורגמן שמבין יידיש, אבל גם הוא לא הבין את השפה הארמית שבה נכתב הזוהר. הם חיפשו מתורגמן שלישי שיודע לתרגם מארמית ליידיש, ומצאו אברך חוזר בתשובה מחסידות ברסלב, בשם ניב, שהסכים לתרגם. לאחר שהתרגום עבר שלוש ידיים, הסביר המתורגמן האנגלי בכובד ראש: "בספר הקדוש שלהם, שנקרא "זוהר", כתוב שהצדיק הזה בשבילם הוא האלוקים".

לאחר הבירור המקיף, החליט ארתור סופית: "אני גאון, לא סתם המחקרים שלי מוערכים היטב בכל העולם... כבר בהתחלה סברתי שהם מקריבים לצדיק הזה קרבנות, וכעת מתברר שזה כתוב בספרי הדת שלהם במפורש, שהוא אלוקים בשבילם".

כאשר עלה למקום, התפעל ארתור מהרבים המתאמצים להיכנס ולהתפלל בתוך 'קודש הקדשים', והעלה את רישומיו על הכתב. זה בוודאי ישפיע מאוד על החוקרים האחרים שעדיין לא מסכימים עמו.

ככל שהתקרב מועד ההדלקה וטקס הקרבת הבגדים שעליו הוא קרא באינטרנט, ארתור שם לב לרצינות של המוני האנשים, ששרו שירי קודש בהתרגשות, והתנדנדו בדביקות.

רגע ההדלקה הגיע, ולפתע הרצינות התחלפה לשמחה פורצת גבולות, וכולם שרו בהתלהבות 'לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי', וחזרו הרבה על המנטרה 'בר יוחאי'.

לשאלתו של ארתור, התברר לו שההדלקה מסורה רק לרבאיי מיוחד מגזע מיוחד, בן אחר בן של צדיקי היהודים, הוא המדליק הראשון ולאף אחד אסור להדליק לפניו, והוא מדליק על עמוד מיוחד כעין מזבח, ממש מעל 'קודש הקדשים'. הוא שלף מיד את הסלולרי שלו וחיפש בגוגל, שם הוא מצא שכתוב

² א.ה. פשוט וא"צ לפנים שאין לפרש שח"ו שרשב"י נקרא האדון, אלא שהצדיקים נקראו הפנים של השכינה, כדאיתא בזוהר (כרך ב' תרומה קס"ג): 'רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא הוו אזלי בארחא פגע בהו ר' אלעזר עד דחמו ליה נחתו מן חמרי כלהו, אמר רבי אלעזר ודאי אנפי שכינתא חמינא דהא כד חמי ב"ג צדיקיא או זכאין די בדרא ואערע בהו ודאי אינון אנפי שכינתא, ואמאי אקרון אנפי שכינתא בגין דשכינתא אסתתרת בגוייהו איהו בסתימו ואינון באתגליא, בגין דשכינתא אינון דקרבין לה אקרון פנים דילה, ומאן אינון, אינון דאיהי אתתקנת בהדייהו לאתחזאה לגבי מלכא עלאה, והואיל ואתון הכא ודאי שכינתא אתתקנת עלייכו ואתון פנים דילה', וכך פירש בספר אור החמה (עמ' 94) 'מאן פני האדון ה', דא רשב"י, כי הצדיקים נקראו אנפי שכינתא, על שם שהיא מתקשטת ומתקנת אנפיה לגבי קוב"ה'.

בספר רמב"ם שכל עובד ה' הוא כהן, ובהרבה ספרים כתוב שהצדיק הוא ככהן, והצדיק הגדול ביותר הוא ככהן גדול.

"אז הצדיק הזה הוא בעצם הכהן הגדול שמקריב קרבן", הבין ארתור. הוא אף מצא בגוגל שהמצנפת של הכהן הגדול היתה מיוחדת ושונה משאר הכהנים - ואכן הוא ראה אצל הרבינר מבוואן מצנפת מיוחדת, שנאמר לו שזה מסור רק לרבינר'ים של אותו גזע קדוש.

ארתור תיעד באמצעות הטלפון שלו את הראב"י מבוואן, שהשליך עניבה יקרה לאש. הוא נראה מתפלל כשידיו צמודות זו לזו כנגד הלב, וארתור חשב לעצמו שבודאי הרבינר מתפלל נוסח כעין זה: 'יהי רצון שקרבן הבגדים יעלה לרצון'.

בהמשך ראה ארתור עוד הדלקות ברחבי ההר הקדוש, אבל נאמר לו שלא כל אחד יכול להדליק; רק הרב הראשי לישראל, ועוד כמה אדמו"רים וצדיקים גדולים במיוחד. אבל כולם יכולים להדליק נרות קטנים עבור נשמת הצדיק.

ארתור ניגש לאחד האנשים שהדליקו נרות, ושמע אותם ממלמלים משהו תוך כדי הדלקת הנר. הוא ניגש לאחד מהם שנראה ממש כמו הרב הראשי של המקום, ושאל "מה אתה אומר?" הלה השיב שהדלקת הנר היא עבור רבי שמעון, כדי שתהיה לו "נחת רוח" [\[המתורגמנים הסבירו שהוא מאוד נהנה מזה ואוהב את זה\]](#).

ארתור שאל, האם כולם אומרים כך כשמדליקים את הנר? והלה ענה "כן, כך המנהג, חוץ מאלו שאין להם מסורת".

ארתור הוסיף מיד לרישומיו, שהרב הראשי של היהודים העיד בפה מלא שהצדיק מאוד אוהב את הקרבנות שמקריבים עבורו, ואת האש שמדליקים לו.

בזמן שהיהודים התפללו את תפילת הלילה שלהם, ארתור פנה להפוגה קלה, כדי שיוכל לעכל את שראו עיניו ושמעו אזניו. ואז הבריקה לו מחשבה מפתיעה, הרי גם בזמן שהיה ליהודים בית מקדש הם היו מקטירים בגדים! הוא חיפש מיד בגוגל, ומצא שאכן בבית המקדש היה יום שמחה בעונת הסתיו [\[באיזה חג שהוא לא קרא עליו בבייבל\]](#), שמחו בו שמחה גדולה בשירים וריקודים ובכלי זמר במשך כמה ימים -

ושם השתמשו בחתיכות בגדים כדי ליצור פתילות לאש, כחלק מהטקס: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו... מנורות של זהב היו שם... מבלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן, מהן היו מפקיעין, ובהן היו מדליקין, ולא היתה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה, חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם" (סוכה נ"א); וזה תואם במדויק למה שראו עיניו בשעות האחרונות... איך אף אחד לא עלה על זה?

הוא המשיך לחפש ומצא ספר עתיק של היהודים, אותו הוא תירגם באמצעות גוגל. שם הספר הוא "טל ירושלים", ושם (בעמ' ל"ח) תיאר את גודל השמחה במירון, באופן הדומה להפליא לשמחה שהיתה בביהמ"ק: "אחי ורעי, אין אני יכול להעלות על הכתב גודל השמחה שבשם, אשרי מי שראה זאת... והשמחה גדולה עד רום רקיע, בנבל ובכנור בתופים ובמחולות, בשירות ותשבחות בפה, ברקידה בשמחה רבה בלי הפסק רגע... והנה מי שלא ראה זאת לא ראה שמחה מימיו". וכך גם כתב בספר לבושי יום טוב (ל"ג בעומר מאמר א'): 'בענין שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג בעומר על קברי רשב"י ור"א בנו... ושמחים שם כל הלילה בריקודים בתופים ומחולות - ממש כשמחת בית השואבה".

מפליא ממשי!

ארתור הלך לישון בתוך שק שינה שהביא עמו, ולמחרת קם רענן. הוא אכל ארוחה טובה אצל משפחה יהודית שערכה בשרים על האש. "כמה טעים הקרבן של היהודים", חשב לעצמו.

לפתע היה ארתור בהלם: הוא ראה יהודים המביאים ילדים עם שערות ארוכות, וגוזזים את השערות בהתרגשות, ומעבירים את המספריים מאיש לאיש כדי לזכות בגזיזה.

הוא התקרב ושאל אותם "מה אתם עושים?"

ענו לו היהודים, "זה מנהג עתיק וקדוש".

מה הטעם, שאל ארתור?

ענו לו היהודים, "ככה כולם עושים. זה טוב עבור הילד".

הוא המשיך ושאל, אז למה אתם לא מסתפרים בבית?

ענו לו היהודים: "מה אתה מדבר, הכי טוב לעשות את זה כאן, הרי כאן הצדיק נמצא כאן הוא שוכן!"

ומה אתם עושים עם השיער הנגזז?

ענו לו היהודים: "השיער נזרק, אין בו צורך, העיקר הוא שגזזנו את השיער כאן, לכבוד הצדיק, והילד כרגע ללא שיער".

ארתור הוסיף למחקרו את ממצאיו המדהימים על הקרבן החדש של היהודים - הקרבת שערות לצדיק שלהם!

רב יהודי שנקלע למקום הסביר לו ביידיש "גם בגמרא, במסכת נדרים, מסופר על נזיר צדיק שגילה את שעריו עבור הקב"ה. זה ממש קרבן שהוא הקריב מעצמו עבור הקב"ה".

ארתור לא הבין את השפה, וגם היה רעש גדול מסביב, אך המתורגמנים הסבירו לו "הוא אומר שמדובר בקרבן, כמו שבמקורות שלהם השיער היה קרבן לאלוקים". ארתור מיהר לרשום במחקרו את הדברים המדהימים, וציין כי תוך כדי התגלחת המוזרה, שרו כל בני המשפחה שרים את אותו שם קדוש 'בר יוחאי'.

בחכמתו הרבה ובבקיאותו בכתבי היהודים שאותם הוא מצא בגוגל, הוא הוסיף עוד: "כמו שבביהמ"ק באו כל הנזירים לגלח במקום הקדוש כדי להקריב את שערם תחת הדוד - כך גם באים אלפי ילדים לגלח ולהקריב שערם במקום הקדוש מירון".

ארתור חזר לאירלנד כמנצח, עם מחקר מקיף הכולל עדויות וצילומים, שלא משאירים שום מקום לפרשנות אחרת: היהודים מקריבים קרבנות, חד וחלק!

חבריו החוקרים, למרבה הפלא, עדיין לא התרשמו. הם ביקשו להביא רב יהודי, שיתעמת עם ממצאיו של ארתור, ויסביר להם את כל הענין בפרספקטיבה מלומדת, מנקודת מבט של רב יהודי, שבוודאי מתמצא היטב בכל המנהגים של היהודים.

הרב הגיע לפגישה, והחוקרים שאלו אותו: "יש לנו הרבה ממצאים מהאינטרנט, וגם עדויות המוכיחות מתוך הספרים שלכם שרשב"י נחשב כמו אלוקים עבור היהודים, ובקברו מקריבים קרבן הבגדים וקרבן שערות וקרבן כבשים, ובמקורות שלכם כתוב שזה ממש כמו בבית המקדש, וכולם אמרו שרשב"י אוהב את זה ונהנה מזה, האם זו אמת?

הרב גמגם, ולא ידע מהיכן להתחיל. איך אפשר להסביר לגויים האלה את ההבדל במשמעויות הדקות של קרבן?

הוא ניסה לומר שאמנם בעבר היו היהודים מקריבים קרבנות אמיתיים של בעלי חיים על המזבח, וגם מנסכים עליו יין ושמן, ויש אפילו קרבן מנחה העשוי מסולת. אבל בימינו אין מושג של קרבנות כאלה, במיוחד לא קרבן של שערות שמעולם לא היה כזה דבר, ואנחנו מאמינים רק בבורא עולם, ורשב"י הוא רק כעין "צינור" לבורא עולם שמעורר רחמים עבורינו כאשר אנו עושים נחת רוח לנשמתו, ומה שכתב הזהר "מאן פני האדון ה' - דא רשב"י" כוונתו היא אחרת לגמרי, ומה ששמעתם "סאקריפייס" זה לא במובן של קרבן כמו הקרבת קרבן על המזבח אלא רק במובן של התמסרות וויתור, ואין מושג של הקרבת קרבן לצדיק...

החוקרים חייכו כמנצחים, והסתכלו על ארתור. אבל ארתור קפץ ממקומו ואמר לרב היהודי: "ידידי, אותנו לא תצליח לרמות! אתה בדיוק כמו הרבאיי הראשון

שפגשתי, מנסה ליפות את דתך ומתבייש בעובדה שאתם מקריבים קרבנות לצדיקים, ומחשיבים אותם כמו אלוקים! במיוחד קרבן השערות שראיתי במו עיני, שאתם מגלחים עבור הצדיק שלכם בל"ג בעומר, שאתה כנראה מתבייש בו אבל אני שמעתי באוזניים שלי, כשהייתי שם, שמדובר בקרבן כמו הנזיר שמוזכר אצלכם בגמרא והקריב את השיער שלו לאלוקים!

החוקרים ניסו להרגיע את ארתור, ואמרו לו "אולי לא הבנת מה שאמרו לך, הרי מדובר כאן במומחה, ואין לו שום אינטרס לשקר, הוא הרי מודה בפה מלא שאצל היהודים יש קרבנות של בעלי חיים וסולת ויין ושמן, אבל במקרה הזה לא מדובר בקרבן... והוא לא הרבאיי היחיד שאומר לך את זה..."

אבל החוקר ארתור היה נחרץ בדעתו: "הרבאיי הזה משקר, כמו החבר שלו. פשוט לא נעים לו להודות על האמת שהדת שלהם כזו פרימיטיבית. אנחנו לא מאמינים ל"מומחי דת" שמנסים לייפות את הדת שלהם. האנשים הפשוטים שפגשתי במירון וגם בברית מילה, הם אמרו את האמת לאמיתה. גם ראיתי את הכל כתוב במפורש באינטרנט".

הנמשל

למי שעדיין לא הבין, נכתוב הסבר קצר: מי שלא חקר את הנושא ולא בקי בתרבות ההינדית, לא יהיה מסוגל להבין את ההינדים, כאשר הם מדברים על מנהג הגילוח שלהם. גם כאשר בתרגום לאנגלית חוזרות ונשנות המילים "סאקריפיס" [הקרבה] או 'אופרינג' [מנחה], השומע יכול לטעות ולהבין שכוונתם להקרבת קרבן במובן המערבי, ובפרט אם ה"חקירה" מסתכמת בכמה שאלות לעוברי אורח, באנגלית עילגת, או באמצעות מתורגמן משפתם. כדי להבין אותם באמת, יש לחקור חקירה עמוקה את המומחים לדת ולתרבות הזו, הבקיאים במהות תהליך הגילוח, והם גם יוכלו לבאר למה ההינדים מתכוונים כשהם אומרים ש"האליל אוהב שיער" או משהו שנשמע כמו קרבן או מנחה בתרגום לאנגלית.

מומחים גויים לדת ההינדית, והיהודים המבינים בדבר [שחלקם היו בעצמם הינדים שהתגיירו וכעת הם יהודים יר"ש, או שבעבר היו חילוניים ולמדו היטב את כל הנושא, וכעת חזרו בתשובה, והם מסבירים היטב את כל העניין] מגחכים כולם כאשר הם שומעים על ההבנה המוטעית, שכביכול התגלחת אצל היהודים היא "עבודת האליל" או שהיא "קרבן", כי האמת היא שבתרבותם אין כלל מקום לסוג כזה של קרבן מן החי, ואדרבה השיער הגזוז הוא מאוס אצלם, אלא כוונתם היא להקרבה אישית בוותור על יופי השיער, והאליל כביכול מעריך את ההקרבה הזאת וגומל להם כגמולם.

תשובתו הראשונה של הגרי"ש אלישיב זצ"ל ניתנה על סמך בירור עמוק שערך הרה"ג יעקב אהרן שפירא שליט"א עם עשרות הינדים, ובתוכם מומחי דת הינדים,

שבראשם מי שההינדים הגדירו כמומחה הגדול ביותר לדת ההינדית, ד"ר מוהאן, ששימש בעצמו ככומר לע"ז בטמפל בטירופאטי. באמצעותם היה ניתן להבין את המשמעות האמיתית של תגלחת השיער בהודו עבור ההינדים, ולמה באמת מתכוונים פשוטי העם שלא יודעים לבטא את עצמם בבהירות, או שפשוט אינם יודעים בעצמם מה טעם התגלחת [כמו, להבדיל אלפי הבדלות, רוב האנשים שמגלחים את בניהם במירון בל"ג בעומר, ואינם יודעים מה הטעם ומה מקור המנהג].

ה'בירור' שנעשה בתשס"ד, ובשנים שלאחר מכן, התמקד בגביית עדויות מאנשים פשוטים ובהתמקדות בדבריהם, כפי שהם נשמעים בתרגום מילולי. כך, ללא הבנה אמיתית בתרבותם עיוותו את המציאות וניסו לקבוע מציאות חדשה שתכריע את ההלכה. על סמך דברים אלו [ובהנחה שהם נכונים, הדגיש מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל], חזר בו הגרי"ש ואסר. לאחר מכן רצה שיקימו בית דין שישמע את כל הצדדים ויכריע, אך הדבר לא יצא לפועל.

ה'בירור' שנעשה בתשע"ח נעשה בעיקר בשיטוט באינטרנט ותרגום הטקסט היבש באמצעות גוגל, מתוך מטרה ברורה למצוא כל בדל של השערה שתוביל למסקנה שיש לאסור את הפאות.

לעומת זאת, בספר "הכצעקתה" ניתן לקרוא את כל דברי המומחים, ולהבין מהי המשמעות האמיתית של גילוח השיער בהודו, ובהתאם לכך, האם מבחינה הלכתית יש מקום לחוש לאיסור תקרובת ע"ז בשערות הבאות ממקדש טירופאטי.